

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno CCCXIV. ad annum CCCXLVI.

Parisiis, 1644

Neocaesareense Concilium, Svb Silvetro, In Qvo XIV. Canones Editi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15072

fidei Nicænæ ab Athanasio numeratur , & ab eodem Longianus nominatur.

ANNO CHRISTI 314

Duo posteriora Capitula huius Synodi surreptitia sūt.

Capitula duo Ancyrani Concilii.] Hanc appendicem duorum Capitulorum ad Synodum Ancyranam , neque Cresconiana , neque alia editio habet : ideoque huic Synodo perperam adscribuntur , quæ Damaso potius attribuenda esse , infra suo loco patebit. Baron. anno prædicto , num. 89.

NEOCÆSAREENSE CONCILIVM,

SVB SILVESTRO , IN QVO XIV. CANONES EDITI.

Probatum a Leone IV. dist. 20. cap. de libellis.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ΕΝ ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΙ

σωελεθόντων ἀγίων κ̅ μακαρίων πατέρων οἱ ἄνευ δούτεροι μὲν εἰσι τῶν ἐν Αἰκύρῃ , τῶν δ̅ ἐν Νικαίᾳ ὑπεσχημένοι· διὰ τὸ σεβασμιότηα ὑπεπέτακται αὐτῶν ἐν Νικαίᾳ.

* al. αὐτῶν

CANONES SS. ET BEATORVM PATRVM, qui conuenerunt Neocæsarea : qui quidem posteriores sunt Ancyrani , priores vero Nicæni , sed propter dignitatem Nicæni eisdem præponuntur.

GENTIANO HERVETO INTERPRETE.

I.

α'.

PRESBYTER si vxorem duxerit , ordine suo moueatur. Si autem fornicatus fuerit , vel adulterium commiserit , penitus extrudatur , & ad poenitentiam deducatur.

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ἐὰν γῆμη , τῆς πάξεως αὐτὸν μεταίθεται· ἐὰν δ̅ πορνείῃ ἢ μοιχείῃ , ἐξωθεῖται αὐτὸν τέλειον , καὶ ἀγεῖται αὐτὸν εἰς μετανοίαν.

II.

β'.

Femina si duobus fratribus nupserit , extrudatur vsque ad mortem. Sed in morte , propter humanitatem , si dixerit , quod vbi conualuerit soluet matrimonium , habebit poenitentiam. Sed si mortua fuerit mulier existens , vel eius maritus , in tali coniugio , difficilis est poenitentia.

Γυνὴ ἐὰν γῆμη δύο ἀδελφοῖς , ἐξωθεῖται μέρει θανάτου· πληρὸν ἐν θανάτῳ , διὰ τὴν φιλαδελφίαν , ἐπιπόσει , ὡς ὑγάσασα λύσει τὸ γάμον , ἔξει τὴν μετανοίαν. Ἐὰν δ̅ πελθῆσῃ ἢ ζωὴ ἐν ποιούτῳ γάμῳ οὔσα , ἥτοι ὁ ἀνὴρ , δυσχερὴς τῷ μείναντι ἢ μετανοία.

γ'. Πέ-

ANNO CHRISTI 34.

γ.

Περὶ τῶν πλείοις γάμοις ποιε-
πιπόντων, ὁ μὲν γόνος σαφῆς ὁ
ὠλεσμένον ἢ τὴν ἀνάσσοφὴν ἢ τὴν πίστιν
αὐτῶν σωτέμεν (ὡ) γόνος.

δ.

Εὰν πορνεύῃ τις ἐπιθυμῶσα
γυναικός, * συγκαθιδέσθαι μετ' αὐ-
τῆς, μὴ ἔλθῃ ἢ εἰς ἔργον αὐτῆς ἢ ἐπι-
θυμίας, φαίνεται ὅτι τὸ τῆς χρε-
ιᾶς ἐρρύσθη.

ε.

Κατηγυμνῶν εἰς ἐισεργυμνῶν
εἰς κυριακὸν ἐν τῇ τῶν κατηγυμνῶν
τάξει σήκη, οὕτως ἢ ἀμφοτέρων εἰς
μὲν γόνου κλίνων, ἀποράσσω μηκέτι
ἀμφοτέρων. ἐὰν ἢ καὶ ἀπορώμυρ
ἐπ' ἀμφοτέρων, ὁξωδέσσω.

ς.

Περὶ κυφορούσης, ὅτι δὲ φω-
τέσσω ὁπότε βούλεται. οὐδὲν γὰρ ἐν
τοῦτο κοινῶν ἢ ἡκκουσα τῶν πεπο-
μυρῶν, διὰ τὸ ἔχουσαν ἰδίῳ τῶν πορ-
νεύσων τῶν ἐπὶ τῇ ὁμοιογίᾳ δεικνυ-
σαι.

ζ.

Πρεσβύτερον εἰς γάμοις διγα-
μουῦτων μὴ ἐστῆσθαι. ἐπεὶ μετάνοιαν
αἰτουῦν τῶν διγάμων, ἕως ἔσται ὁ
πρεσβύτερος, ὁ δὲ τὸ ἐστῆσθαι συγ-
καταπέμυρ τῶν γάμοις;

η.

Γυνὴ ἵενος μοιχθεύσασα λαϊκὸν
ὄντος, εἰς ἐλεγχθῆν φανερός, ὁ
ποιοῦν εἰς ὑπηρεσίαν ἔλθῃν οὐ
δύναται. Εὰν ἢ καὶ μὲν τῶν χρο-
νίαν μοιχθεύσῃ, ὁφείλει ἀπολύσασθαι αὐ-
τῶν. ἐὰν ἢ συζῆ, οὐ δύναται ἔχειν
τὸ ἐλεγεύσθαι αὐτῶν ὑπηρεσίας.

Concil. Tom. 2.

III.

De iis qui in plurima matri-
monia incidunt, tempus qui-
dem præstitutum esse mani-
festum est. Sed conuersio & pœ-
nitentia eorum tempus contra-
hit.

IV.

Si quis proposuerit concu-
piscere mulierem ad dormien-
dum cum ipsa, eius autem desi-
derium ad opus non venerit, vi-
detur esse a gratia liberatus.

V.

Catechumenus si in Domi-
nicum ingrediens, in catechu-
menorum ordine steterit, is au-
tem peccat: si genu quidem fle-
ctens, audiat, non amplius pec-
cans. Sin autem etiam audiens
adhuc peccet, extrudatur.

VI.

De ea quæ vterum gerit, quod
eam oporteat illuminari quando
velit. neque enim ea quæ parit,
cum fetu qui paritur, ea in re ha-
bet aliquid commune, quod pro-
prium vniuscuiusque institutum
ac propositum in confessione
ostendatur.

VII.

Presbyter in nuptiis eius qui
duas vxores ducit, seu digamus
efficitur, ne conuietur. Cum
enim requirat pœnitentiam di-
gamus, quis erit presbyter, qui
eo quod sit conuiuio acceptus,
nuptiis assentiatur?

VIII.

Si alicuius vxor, cum esset lai-
cus, adulterata fuisse conuicta
fuerit, is non potest ad ministe-
rium accedere. Sin autem etiam
post ordinationem adulterata
fuerit, debet eam dimittere. Quod
si cohabitet, non potest sibi com-
missum ministerium exequi.

K

IX.

5. quest. 8.
Qui admittit corporale. Et in decr. Iuo. lib. 3.

Si presbyter, qui corpore prius peccauerat, promotus fuerit, & si ante ordinationem peccasse confessus fuerit, ne offerat, manens in aliis, propter aliud eius bonæ vitæ studium. Reliqua enim peccata dicunt multi manu impositione tolli. Quod si ipse non confiteatur, aperte autem conuinci non poterit, illius quoque ei fiat potestas.

X.

Vbi supra 15. q. 8.

Similiter & diaconus, si in idem peccatum inciderit, * ministri ordinem habeat.

XI.

Distin. 78.
Presbyter ante 50.

Luca 3.

Presbyter ante triginta annos non ordinetur, etiam si fuerit homo valde dignus, sed referretur. Dominus enim Iesus Christus in trigesimo anno baptizatus est, & cœpit docere.

XII.

Distin. 57.
Si quis in ægitudine.

Si quis ægrotans fuerit illuminatus, non potest in presbyterum euehi. Fides enim eius non est ex instituto, sed ex necessitate: nisi forte propter consequens eius studium & fidem, hominumque raritatem.

XIII.

Vicani autem presbyteri non possunt in Dominico offerre præsentem Episcopo, vel vrbis presbyteris; neque panem dare precationis, neque calicem. Sin autem absint, & solus ad precationem vocatus fuerit, dat.

XIV.

Chorepiscopi qui.

Chorepiscopi autem sunt quidem in figura septuaginta: vt autem comministri, propter stu-

θ.

Γρεσβύτερον, εἰς ἀνὴρ πρῶτος, καὶ ὁμολογησὴν, ὅτι ἠμῶντες πρὸς τῆς χρονοίας, μὴ προσφέρω, μὴ ἴσως ἐν πῶς λοιπῶν, διὰ τὸ ἄλλω σουδύω. Τὰ ἄλλα λοιπὰ ἀμύθημα ἔφασαν οἱ πολλοὶ καὶ πῶς χρονοίας ἀφίεναι. Ἐὰν δὲ αὐτὸς μὴ ὁμολογῆ, ἐλευθέρω δὲ φανερώς μὴ διωκῆ, ἐπὶ αὐτῶν κείνω ποιεῖσθαι πῶς ἔξοισαν.

ι.

Ὁμοίως καὶ διάκονον εἰς ἐν τῶ ἀπὸ ἀμύθημα περὶ πῶς ὑπέρτου τῆς ἐχέτω.

ια.

Γρεσβύτερον πρὸς τῶν τετάρτων ἐπὶ τῶν μὴ χρονοείδω, ἐδὼ καὶ πῶς ἢ ὁ ἀνδρῶν ἀξίος, ἀλλὰ ἴσως πρῶτος. Ὁ γὰρ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν τῶν τετάρτων ἐπὶ ἐφώδω, καὶ ἠρξάτο διδάσκειν.

ιβ.

Ἐὰν νοσῶν τις φάσθαι, εἰς πρεσβύτερον ἀγαθὸν οὐ δύναται. Οὐκ ἐν προσφάσει γὰρ ἡ πίστις αὐτῶν, ἀλλ' ἴσως ἀνάγκης εἰ μὴ τῶν διὰ τὸ μὴ πῶς αὐτῶν σουδύω καὶ πῶς, καὶ διὰ αὐτῶν ἀνδρῶν.

ιγ.

Ἐπιχώριοι πρεσβύτεροι ἐν τῶν κωρικῶν τῶν πόλεως προσφέρω ἐδὼ νῦν, ἄροντος ὀπισθοποῦ ἢ πρεσβύτερον πόλεως, οὔτε μὴ ἄρπον δίδοναι ἐν βίχῃ, οὐδὲ ποτήριον. Ἐὰν δὲ ἀπῶσι, καὶ εἰς βίχῃ κληθῆ μόνον, δίδωσιν.

ιδ.

Οἱ ἄλλοι χωρεπίσκοποι, εἰς μὴ εἰς τῶν ἐβδομήκων ὡς ἵσως συλλε-

ANNO
CHRISTI
314.

* hypodi-
aconi vel
lectoris,
ut expo-
nit Bals.

ANNO
CHRISTI
314

dium in pauperes, offerunt honorati.

πουργὸν, διὰ τὴν ἀποδιδῶν εἰς τὸν
πλωγρῆν, προσφέρουσι τιμώμενοι.

XV.

Diaconi septem esse debent ex Canone, etiam si sit magna ciuitas. Eius autem rei fidem faciet liber Actorum.

Διάκονοι ἑπτὰ ὀφείλουσιν εἶναι
κατὰ τὸ κανόνα, καὶ πᾶν μεγάλη εἴη
ἡ πόλις. πεισθήσῃ δὲ ἀπὸ τῆς βίβλου
τῆς ἀρχαίων.

Distin. 93.
Diaconifese-
prem deb.

CANONES CONCILII NEOCÆSAREENSIS,

Ex interpretatione Dionysii Exigui.

TITVLI CANONVM.

I. De presbyteris qui uxores acceperunt, vel fornicati sunt.	IX. De his qui ad presbyterium promouentur, & ante ordinationem sunt sibi peccatorum conscii.
II. De his qui duobus fratribus nupserint, vel qui duas sorores acceperint uxores.	X. De diaconibus similiter.
III. De multinubis.	XI. Quo tempore conueniat presbyterum ordinare.
IV. De his qui proponentes fornicari, vetantur.	XII. De his qui in aegritudine baptisma consequuntur.
V. De catechumenis peccantibus.	XIII. De presbyteris agrorum.
VI. De catechumena pregnante.	XIV. De numero certo diaconorum.
VII. Quod non oporteat in bigami nuptiis orare presbyterum.	
VIII. De his qui mulieribus adul-	

CANONES.

I.

PRESBYTER si uxorem acceperit, ab ordine deponatur. Si vero fornicatus fuerit, vel adulterium perpetrauerit, amplius pelli debet, & ad poenitentiam redigi.

Distin. 28.
Presbyter.
Et in dec.
Iuo libr. 3.

II.

Mulier si duobus fratribus nupserit, abiiciatur vsque ad mortem. Verumtamen in exitu, propter misericordiam, si promiserit, quod facta incolumis

Concil. Tom. 2.

K ij

huius coniunctionis vincula dissoluat, fructum pœnitentiæ consequatur. Quod si defecerit mulier aut vir in talibus nuptiis, difficilis erit pœnitentia in vita permanenti.

ANNO CHRISTI 314.

III.

31. q. 1. De his qui frequent.

De his qui in plurimas nuptias inciderunt, tempus quidem præfinitum manifestum est : sed conversatio eorum & fides tempus abbreviat.

IV.

Aduerte.

Si quis mulierem concupiscens, proposuerit cum ea concumbere, & cogitatio eius non perueniat ad effectum, apparet quod gratia Dei liberatus est.

V.

Catechumenus si ingrediatur Ecclesiam, & in ordine eorum qui instruuntur, assistat; hic autem deprehensus fuerit peccans: si quidem genu flectit, audiat, ut non delinquat ulterius: si vero & audiens peccauerit, expellatur vi.

VI.

Graudam oportet baptizari quando voluerit. Nihil enim in hoc quæ parit nascenti communicat, propterea quod vniuscuiusque suum propositum in confessione declaretur.

VII.

31. q. 1. De his qui frequent. Et in decr. Iuo. lib. 6.

Presbyteris in nuptiis bigami prandere non conuenit: quia cum pœnitentia bigamus egeat, quis erit presbyter, qui propter conuiuium talibus nuptiis possit præbere consensum?

VIII.

34. Dist. Si cuius vxorem.

Mulier cuiusdam adulterata laici constituti, si

euidenter arguatur, talis ad ministerium cleri venire non poterit. Si vero post ordinationem adulterata fuerit, dimittere eam conuenit. Quod si cum illa conuixerit, ministerium sibi commissum obtinere non poterit.

IX.

Presbyter si præoccupatus corporali peccato prouehatur, & confessus fuerit de se, quod ante ordinationem deliquerit, oblata non consecret, manens in reliquis officiis, propter studium bonum. Nam peccata reliqua plerique dixerunt per manus impositionem posse dimitti. Quod si de se non fuerit ipse confessus, & argui manifeste nequiverit, potestatis suæ iudicio relinquatur.

X.

Simili modo etiam diaconus si eodem peccato succubuerit, ab ordine ministerii subtrahatur.

XI.

Presbyter ante tricesimum ætatis suæ annum nullatenus ordinetur, licet valde sit dignus, sed hoc tempus obseruet. Nam Dominus noster tricesimo ætatis suæ anno baptizatus est, & sic cœpit docere.

XII.

Si quis in ægritudine fuerit baptizatus, ad honorem presbyterii non potest promoueri, quod non ex proposito fides eius, sed ex necessitate descendit: nisi forte propter sequens studium eius & fidem, atque hominum raritatem, talis possit admitti.

XIII.

Presbyteri ruris in Ecclesia ciuitatis, Episcopo

præsente vel presbyteris vrbis ipsius, offerre non possunt, nec panem sanctificatum dare, calicemque porrigere. Si vero absentes hi fuerint, & ad dandam orationem vocentur, soli dare debebunt. Chorepiscopi quoque ad exemplum quidem & formam Septuaginta videntur esse: vt comministri autem, propter studium quod erga pauperes exhibent, honorentur.

ANNO
CHRISTI
314.

XIV.

^h Diaconi septem debent esse iuxta regulam, licet & valde magna sit ciuitas. Idipsum autem & Actuum Apostolorum liber insinuat.

Ad. 6.

C A N O N E S
CONCILII NEOCÆSARENSIS.

Ex interpretatione Isidori Mercatoris.

TITVLI CANONVM.

I. De presbyteris, quod uxorem ducere non debeant.	VIII. Vxoris adultera virum, clericum fieri non debere.
II. De muliere, duobus fratribus nubere non licere.	IX. De presbyteris corporali peccato praecipatis.
III. De his qui multis nuptiis communicauerunt.	X. De diaconibus corporali peccato praecipatis.
IV. De concupiscentia non consummata.	XI. De presbytero minus triginta annorum minime ordinando.
V. De catechumenis peccantibus.	XII. De his qui in egritudine sunt baptizati.
VI. De pregnantibus baptizandis.	XIII. De presbyteris alterius regionis.
VII. Presbyteros in secundis nuptiis non debere orare.	XIV. De diaconibus septem.

C A N O N E S.

I.

PRESBYTER si vxorem duxerit, ab ordine suo illum deponi debere. Quod si fornicatus

ANNO
CHRISTI
314
fuerit, vel adulterium commiserit, extra Ecclesiam
abiiciatur, & pœnitentiam inter laicos redactus a-
gat.

I I.

Mulier si duobus nupserit fratribus, abiiciatur
vsque ad diem mortis. Sed propter humanitatem
in extremis suis sacramentis reconciliari oportet;
ita tamen, vt si forte sanitatem recuperauerit, ma-
trimonio soluto, ad pœnitentiam admittatur.
Quod si defuncta fuerit mulier in huiusmodi con-
fortio constituta, difficilis erit pœnitentia rema-
nenti. Qua sententia tam viri quam mulieres teneri
debebunt.

I I I.

De his qui frequenter vxores ducunt, & de his
quæ sæpius nubunt, tempus quidem pœnitentiæ,
quod his constitutum, obseruabunt: sed conuer-
satio & fides eorum tempus abbreviabit.

I V.

Si quis concupita muliere, etiam concubitus e-
ius desiderium habeat, non autem subsequatur ef-
fectus: manifestum est, hunc fuisse per diuinam
gratiam liberatum.

V.

Catechumenus, id est, audiens qui ingreditur
Ecclesiam, & stat cum catechumenis, si peccare
fuerit visus, figens genua, audiat verbum, vt se ab-
stineat ab illo peccato, quod fecit: quod si in eo
perdurat, abiici omnino debet.

V I.

De prægnantibus, quod oportet eas baptizari

quando volunt. Nihil enim in hoc sacramento commune est parituræ, & illi qui de eius utero fuerit editus; quia vniuscuiusque in illa confessione libertas arbitrii declaratur.

VII.

Presbyterum conuiuio secundarum nuptiarum interesse non debere, maxime cum præcipiatur, secundis nuptiis pœnitentiam tribuere. Quis ergo erit presbyter, qui propter conuiuium illis consentiat nuptiis?

VIII.

Si cuius vxorem adulterium commisisse, cum esset laicus, fuerit comprobatum, hic ad ministerium Ecclesiasticum admitti penitus non debet. Quod si in clericatu iam constituto eo, adulterauit, dato repudio dimittere eam debet. Si vero retinere eius consortium velit, non potest suscepto ministerio perfrui.

IX.

Qui admiserit corporale peccatum, & hic postea presbyter ordinatus est, si confessus fuerit quod ante ordinationem suam peccauerit, non quidem offerat; maneat tamen in aliis officiis, propter eius studii vtilitatem. Nam cetera peccata censuerunt plurimi etiam ordinatione priuari. Quod si de his non fuerit confessus, nec ab aliquo potest manifeste conuinci; huic ipsi de se potestas est permitenda.

X.

Similiter & diaconus, si in eodem culpæ genere fuerit inuolutus, sese a ministerio cohibeat.

XI.

XI.

Presbyter ante triginta annorum ætatem non ordinetur, quamuis sit probabilis vitæ, sed obseruet vsque ad præfinitum tempus. Dominus enim noster Iesus Christus trigesimo anno baptizatus est, & tunc prædicauit.

XII.

Si quis in ægritudine constitutus fuerit baptizatus, presbyter ordinari non debet. Non enim fides illius voluntaria, sed ex necessitate est: nisi forte postea ipsius studium & fides probabilis fuerit, aut hominum raritas cogat.

XIII.

Presbyteri qui conregionales sunt, in Ecclesia præsentibus Episcopis vel presbyteris ciuitatis, offerre non possunt, nec dare panem sanctificatum, nec calicem porrigere. Quod si absentes sint ciuitatis sacerdotes, & fuerint inuitati ad dandam orationem, soli poterunt dare. Vicarii autem Episcoporum, quos Græci Chorepiscopos vocant, constituti sunt quidem ad exemplum septuaginta seniorum; sed tamquam confacerdotes propter sollicitudinem & studium, quod in pauperes agunt, offerant, & honorabiles habeantur.

XIV.

Diaconi septem esse debent secundum regulam, quamuis magna sit ciuitas: cui regulæ auctoritas erit liber Actuum Apostolorum.

Conuenerunt autem in unumⁱ sancti & venerabiles Episcopi hi qui infra scripti sunt, & cum ceteris, qui statuerunt superius scripta, subscripserunt.

* Zelamitanus	Vitalis * Antiochenus Cœlesyriæ.	padocia.	* Histricus Timoniensis Cappadocia Polemoniensis
* Cionensis	Germanus Neapolis Palæstinae.	* Eretius Placianensis Galatia primæ.	
	Gregorius * Cynnensis Galatia primæ.	Lupus Tarsensis, Cilicia primæ.	
* Zelenis	Alphius Apameæ Cœlesyriæ.	Gerontius Larissa Cœlesyriæ.	
	Heraclius * Zelonenfis Armenia maioris.	Narcissus Neroniadis Cilicia secundæ.	
	Basilus Amaseæ Helleponti vel Armenia maioris.	Longinus Neocæsarensis Pontipolemoniaci.	
	Leontius Cæsareæ Cappadocia primæ.	Salaminus Germanicia Cœlesyriæ.	
	Amphion Epiphaniæ Cilicia secundæ.	* Rudus Chorepiscopus Cappadocia.	* Rodus Rodon.
	Stephanus Chorepiscopus Cappadocia.	* Dicaeus * Tauiensis Galatia.	* Dicaeus
		Valentinianus Leontius.	* Tabienfis

N O T Æ.

^a *Neocæsarensis Concilium.*] Cum Ancyrano Concilio ea quæ ad mores Ecclesiæ orientalis, ac præcipue Ecclesiasticorum ministrorum, reformandos requirebantur, nondum plane ac perfecte constituta fuissent; Episcopi tredecim, iidem fere omnes qui Ancyrano interfuerant, Neocæsareæ, quæ teste Plinio lib. 6. cap. 3. & Ptolemæo in prima tabula Asiae, est vrbs Cappadocia, quam Lycus amnis præterfluit, congregati hanc Synodum celebrarunt. In qua Patres ad œconomiam Ecclesiasticam recte instituendam, omniumque fidelium mores pie & sancte componendos, sequentes quatuordecim Canones ediderunt. Baron. anno 314. num. 90.

^b *Sub Siluestro.*] Cum Basilus Amasenus anno Christi 316. iussu Licinii martyrio affectus, huic Concilio præfens interfuerit, vt infra ex subscriptionibus patet, illud post prædictum annum 316. celebratum fuisse dici non potest: vt ante 314. annum Christi nati habitum fuerit, Maximini tunc adhuc viuentis, & Ecclesiam orientalem persequentis, sæuitia & crudelitas non patiebatur. Illo igitur tempore, quod inter obitum Maximini, & initium persecutionis Licinianæ intercedit, anno nimirum Christi 314. qui est Siluestri primus, & Constantini imperatoris 9. vel saltem initio anni sequentis, Episcopos prædictos loco supra nominato conuenisse, ac sequentes Canones constituisse, maxima cum probabilitate sustineri potest. Hæc confirmantur præsentia & subscriptione Vitalis Antiocheni Episcopi; quem ante Licinianæ persecutionis initium vita defunctum, atque ita hanc Synodum iam ante absolutam fuisse, Philogonii successoris illius tempora euidenter indicant. Hunc sub Li-

Concilii causa. Quot Episcopi interfuerint. Locus Concilii.

Canones & constitutiones Concilii.

Tempus habitus Concilii.

Philogonius hoc tempore Vi-

ANNO
CHRISTI
314.

cinio Antiochenæ Ecclesiæ præfuisse Theodoret. lib. 1. cap. 3. affirmat. Paulo post sedatam Maximini persecutionem illo tempore, quo adhuc reliquæ eiusdem supererant, eundem Philogonium episcopatum cathedræ Antiochenæ ingressum esse, Chrysof. orat. de B. Philogonio circa medium tom. 3. in fine, testatur. Horum igitur testimonio certum est, Neocæsarense Concilium, cui Vitalis Philogonii successor interfuit, post sedatam Maximini, & ante initium Licinianæ persecutionis, circa primum aut secundum annum Siluestri, qui cum anno Christi 314. & 315. coincidunt, celebratum fuisse. Vide Baron. ann. 314. num. 90. & 92.

tali Antio-
chia succe-
dit.

^c *Probatum.*] Hoc Concilium sicut & Ancyranum a Patribus Nicæni Concilii approbatum fuisse, patet Sess. 7. Act. 4. Concilii Florentini. Bell. lib. 2. de Conc. cap. 8.

Concilium
hoc appro-
batum est.

^d *Presbyter.*] Hoc constituitur hic, quod supra Concilio Elib. cap. 33. & Ancyrano Can. 9. constitutum est, nimirum ut clerici vitam cælibem viuant; vel si nolint, ad laicam communionem redigantur.

Canon 1.
Decretum
de caliba-
tu clericor-
um.
Canon 5.

^e *Catechumenus sive in Dominicum.*] Vide Baron. ann. 324. num. 49. ubi per hunc Canonem Eusebium acriter perfringit.

Canon 7.
Triplex in-
terpretatio
huius Can-
onis.
Prima.
Secunda.

^f *Presbyteris in nuptiis.*] Hunc Canonem glossæ 31. q. 1. Can. de his, nonnulli de iis, qui simul plures uxores habere volunt, explicant. Alii eundem intelligunt de iis, qui sæpius nuptias contrahunt successiue, eosque peccare aiunt, non contrahendo, sed eam celebritatem adhibendo, quæ solum in primis nuptiis adhiberi solet: ideoque pœnitentiam iniungi, non quod secundas nuptias tamquam illicitas & dissoluendas esse iudicent, sed quod indebitam solennitatem & celebritatem suis nuptiis licite contractis adhiberi importune sollicitarint. Rectius vero dicitur, quod sicut Laodicenum Canon. 1. Nicænum Canon. 8. secundas nuptias approbant, ipsis tamen contrahentibus per Laodiceni Concilii Canonem allegatum, propter emissum incontinentiæ signum certi temporis pœnitentiam iniungunt: ita hoc Conc. a bigamis pœnitentiam requirit, non quod secundum matrimonium contrahendo peccent, sed quod suam ipsius incontinentiam manifestent, & bigamiam, quæ in humanæ imbecillitatis remedium, 1. Cor. cap. 7. instituta est, licentius vsurpent. Ita Baron. ann. 314. num. 91. Bell. libr. 1. de sacram. matr. cap. 9. Quæ fuerit ista solennitas, ex Isidoro & Ambrosio. scribit Bell. lib. de Con. cap. 8.

Tertia.

^g *Si quis egrotans fuerit illuminatus.*] Hunc Canonem a Patribus huius Concilii editum, antiquo vsu Ecclesiæ sancitum fuisse, patet ex epist. Cornelii ad Fabium Antiochenum, qua docet Nouatianum in schismate Episcopum creatum & ordinatum, illegitime & nequaquam Canonice electum & consecratum fuisse; ideo quod contra illum antiquissimum Ecclesiæ Canonem in clerum assumptus sit Clinicus, propter morbum in lecto baptizatus; qui iure meritoque ab omni ordinum susceptione arcendus fuerat. Verba epistolæ hæc sunt: *qui quidem Episcopus non modo ab vniuerso clero, sed etiam a mul-*
Concil. Tom. 2.

Canon 12.
Antiqua lege
clerici
irregulares
fuerunt.

tis laicis vetitus, quoniam minime licebat quemquam in lecto propter morbum baptizatum (sicut huic contigerat) in clerum assumi, &c. Vide Notas epistolæ Cornelii ad Fabium Antiochenum.

ANNO
CHRISTI
315.

^b *Diaconi.*] Præter hunc Canonem, a Nicæna Synodo omnes alios receptos esse, patet sess. 7. Conc. Florentini.

Qui & quales Episcopi huic Synodo interfuerint.

^a *Sancti & venerabiles Episcopi.*] Præter numeratos superius, qui huic & Ancyranae Synodo interfuerunt, ponitur Gregorius, alias Gorgonius, Cyrenensis Episcopus, qui etiam inter Galatiæ Antistites subscriptus habetur magno illi Nicæno Concilio: pariterque Gerontius, alias Leontius, Larissæ Cœlesyriæ ciuitatis Episcopus, qui itidem Nicænae Synodo subscripsit, sicut & Alphius Apameæ Episcopus. Vide Baron. ann. 314. num. 90.

CONCILIVM ROMANVM I.

^b SVB SILVESTRO.

NOTÆ.

Locus & causa Concilii.

^a *Concilium.*] Hoc Concilio Romæ in præsentia Constantini imperatoris celeberrima illa disputatio inter Iudæos & Siluestrum habita est, qua ad instantiam Imperatoris ac matris illius Helenæ, vtrisque viri doctissimi conuenerunt eo fine, vt scripturis simul & miraculis singularum partium defensores suæ religionis veritatem probarent ac manifestarent. De cuius euentu Acta Siluestri, quæ ab Hadriano Romano Pontifice ad Carolum Magnum scribuntur, 3. epist. his verbis citata reperiuntur.

Disputatio habita, Iudæi scriptura & miraculis cõuicti.

In ipsis exordiis Christianorum, cum ad fidem conuertetur imperator Constantinus, mater sua Helena Augusta ad eum cum duodecim scribis, & phariseis, ac magistris & principibus Iudæorum in urbem Romam venit, & ipsa vna cum filio suo Constantino Augusto, Concilium Iudæos cum Christianis facere censuerunt. In quo præsidens sanctus Papa Silvester cum plurimis sanctissimis Episcopis, in ampliorem statum dilatantes Christianorum fidem, tam per sacram scripturam quam per miracula Domino protegente, (Cratonis philosophi, & Zenophyli v. c. quos ad id elegerant, arbitrio) victores effecti sunt. Hæc prolixius Acta Siluestri, quorum ante Gelasium tanta fuit auctoritas, vt & Romæ in multis aliis Ecclesiis legerentur, imo etiam post Gelasium ab Hadriano Pontifice præd. epist. 3. ad Carolum Magnum, velut authentica citata fuerint. Prout vero eadem hodie extant, pluribus mendaciis quæ aliunde irreperant, scætant. Nam quod referunt, Constantinum ante Helenam Christianum fuisse: Constantium & Constantem Cæsares Augustos hoc tempore in Oriente degisse: Isaac apud Iudæos summum pontificatum administrasse: Helenam ex Bithynia oriundam fuisse: ieiunium Sabbati per Siluestrum abrogatum: diem Dominicum per eundem institutum; ipsumque Siluestrum Pontificem a Melchiade ordinatum fuisse;

Acta Siluestri cuius auctoritas.

Acta Siluestri erronea.